

Chiara Fumai

Poems I Will Never

Release, 2007-2017

09.09-13.11.21

NL

La Loge

Kluisstraat 86 - rue de l'Ermitage
B-1050 Brussels

La Loge presenteert *Poems I Will Never Release, 2007-2017*, een tentoonstelling gewijd aan het werk van Chiara Fumai (Rome 1978 – Bari 2017), **gecureerd door Francesco Urbano Ragazzi en Milovan Farronato, in samenwerking met Mara Montanaro.**

Na de twee belangrijke retrospectieve tentoonstellingen in het Centre d'Art Contemporain Genève (2020) en het Centro per l'arte contemporanea Luigi Pecci, Prato (2021) voegt La Loge een intiem hoofdstuk toe aan de reeks tentoonstellingen die door verschillende Europese instellingen wordt georganiseerd, met als doel het werk en de nalatenschap van Chiara Fumai te ontsluiten en het een breder bereik te geven. De tentoonstelling zal vervolgens, in 2022, naar La Casa Encendida in Madrid reizen, waardoor het onderzoek naar het werk van Fumai, met name haar rijke bijdrage aan de performancekunst en feministische esthetiek in de eenentwintigste eeuw, verder wordt uitgediept

De titel van de tentoonstelling is ontleend aan een onvoltooide sculptuur (het laatste zelfportret van de kunstenaar): een pop in een T-shirt met daarop het motto 'Poems I Will Never Release'. De zin heeft misschien iets melancholiek – een reflectie op wat er had kunnen zijn als de kunstenaar langer had geleefd – maar eigenlijk zegt hij waar het op staat. Fumai baseerde haar werk op het uitvoeren van woorden die door anderen werden geschreven.

Zelf heeft ze nooit gedichten gecomponeerd. Bijna alle woorden die de kunstenares in haar materiële en immateriële werken gebruikte waren citaten van anderen.

Chiara Fumai heeft haar werk ingeschreven in een politieke en feministische traditie. Fumai weigerde te vervallen in een slachtofferrol, minderheidsgroep of zich te laten reduceren tot vrouwelijke kunstenares. Fumai hanteerde een taal van bedreiging, belediging, opstand, vandalisme, geweld en verving om ongemakkelijke situaties, collages, omgevingen en acties te creëren en haar idealen van anarchistische feministe te cultiveren. Aan de hand van technieken als remixen en 'channelen' brengt Chiara Fumai op soms ironische wijze 'echte fictie' en voert ze in haar werk vrouwelijke figuren op die met hun moed en woede hun stempel op de geschiedenis hebben gedrukt, om daarna uitgesloten en vergeten te worden, zoals Annie Jones, de baardvrouw die toerde met P.T. Barnum; Zalumma Agra, die als 'Circassian schoonheid' verscheen in een van Barnums vertoningen; de Duitse terroriste Ulrike Meinhof; het analfabetische Italiaanse medium Eusapia Palladino; de filosofe en socialistische revolutionaire Rosa Luxemburg en de feministische schrijver Carla Lonzi.

Chiara Fumais hybride praktijk combineert performancekunst met occult spiritualisme, wat zijn oorsprong vindt in de fascinatie van de kunstenares voor de theosofie, een mystiek-filosofische beweging die in de late negentiende eeuw weer ingang vond in de Verenigde Staten. *Poems I Will Never Release, 2007-2017* richt zich op de relatie tussen feminisme en esoterische, magische en rituele praktijken. Die relatie vormt de rode draad in het oeuvre van Fumai. De tentoonstelling is bedoeld om te laten zien hoe de kunstenares de grammatica en de stijl van conceptuele kunst heeft beïnvloed met andere, niet-erkende vormen van immateriële kunst zoals séances, vaudeville, openbare preken en magische handelingen. De tentoonstelling – met installaties, geluidswerken, collages en videowerken uit Fumais liveperformances – onderzoekt de rol van het lichaam en de stem van de kunstenares. Voor Fumai moest haar praktijk als spiritueel medium gezien worden als een manifestatie van vrouwelijke autoriteit, een opvatting die te linken is aan haar interesse voor de geschriften van Helena Blavatsky, de Russische filosofe en oprichter van de Theosophical Society, en Eusapia Palladino.

Met deze tentoonstelling in La Loge blikken we terug op de korte periode waarin Chiara Fumai in Brussel heeft gewoond en gewerkt (2013–2014). Het is tevens een eerbetoon aan de relaties die ze binnen de Belgische scene ontwikkelde, én een verkenning van de parallellen die te maken zijn tussen haar praktijk en de geschiedenis en architectuur van La Loge. Het gebouw werd namelijk opgetrokken in opdracht van Le Droit humain, de in 1912 opgerichte vrijmetselaarsorde die als eerste in België zowel vrouwelijke als mannelijke leden verwelkomde. Dat was toen niet alleen een uniek gegeven, het was ook een fundamenteel aspect dat gedeeld werd met de Theosophical Society, de beweging die Chiara Fumai inspireerde en beïnvloedde.

Poems I Will Never Release, 2007–2017 wil het werk van de kunstenares niet het stempel geven van performancekunst maar legt de nadruk op taal. Een reeks alfabetten en teksten uit verschillende periodes en van verschillende auteurs voert de bezoekers naar een esoterische dimensie en laat hen deelnemen aan een inwijdingsritueel dat de subversieve kracht van woorden toont. Die omkering gebeurt door een handeling van toe-eigening, manipulatie en collage, door de kunstenares vanuit een transhistorisch perspectief toegepast op bestaande teksten. Op die manier worden soms cryptische boodschappen die behoren tot de geschiedenis van onderdrukking, teruggekaatst naar het domein van de kunst en weerklinken ze in de wereld van vandaag. *Poems I Will Never Release* verhaalt over genegeerde of verkeerd begrepen woorden en de wijze waarop ze voorbestemd zijn om te worden opgevoerd en uitgevoerd in een praktijk die de grenzen van het lichaam en van het leven overstijgt.

LOBBY

Het kunstwerk in de vitrine van de lobby bestaat uit rekvisieten van een performance waarin Chiara Fumai de rol speelt van Harry Houdini, de beroemde Hongaars–Amerikaanse goochelaar. **Free Like the Speech of a Socialist** nam aanvankelijk de vorm aan van een op vinyl opgenomen audiocompositie die tot stand kwam door twee geluidssporen over elkaar te leggen. Op het ene spoor imiteert de kunstenaar Houdini's stem en accent terwijl de goochelaar een 'dematerialisatie-act' uitvoert – het script combineert delen van verschillende optredens, verzameld uit de opnames en handleidingen die Houdini heeft nagelaten. Tijdens de act wordt een vrouw uit het publiek vastgebonden en geboeid door Houdini en zijn assistenten. Op de overlay track schreeuwt de kunstenaar delen van Rosa Luxemburgs brief aan Sophie Liebknecht (1917) door een megafoon waar storting op zit. In deze tekst doet de revolutionaire niet alleen verslag van haar eigen lijden, maar ook van de martelarij van een kudde buffels door soldaten. Hiermee introduceerde ze reflecties op de gelijkheid van soorten, die pas later door de Animal Liberation Movement zouden worden getheoretiseerd. In de performance gebruikt Chiara Fumai woorden uit Houdini's geschriften om de denkbeeldige act op de plaat voor te stellen, terwijl ze die tegelijkertijd deconstrueert. Haar analyse verwijst in het bijzonder naar bepaalde van Houdini's speculatieve elementen tijdens zijn liveoptredens, waaronder het gebruik van 'kunstmatige figuranten' en trucs alsook het gebruik van geïmproviseerde toestellen en handboeien.

De **collagewerken** van Chiara Fumai zijn niet alleen een constante in haar werk, ze vormen ook de rode draad in de tentoonstelling. Het uitgangspunt is in vele gevallen een gedrukte pagina uit een van de boeken die als conceptuele basis van haar werk dienen. In sommige werken gaan de videoscripts en performances vergezeld van knipsels uit diverse bronnen, door de kunstenares gereproduceerd in haar karakteristieke automatisch schrift. **The Coming Insurrection, Spell n.22 (II)** werd uitgevoerd in Fumais kenmerkende stijl. Het is een citaat van Karl Krauss (*Die Fackel journal*, 1920) dat werd neergeschreven op pagina's met geschriften van The Invisible Committee. Krauss's tekst is a commentaar op Rosa Luxemburgs brief aan

Sophie Liebknecht, dat wordt genoemd in *Free Like the Speech of a Socialist* (vitrine).

Het drieluik met zwart-witcollages op papier (**Untitled**, 2013) is een van de zeldzame werken waarbij de kunstenaar expliciet een mannelijke kunstenaar betreft. Het gaat om Vito Acconci, een Amerikaanse conceptuele kunstenaar (1940–2017) die door velen beschouwd wordt als de vader van de performancekunst. Fumai leek meer interesse te hebben voor Acconci's stopzetting van zijn optreden als medium. Kennelijk was het de uitbarsting van een vrouw op het podium die het einde van Acconci's carrière als performer inluidde. Dat gebeurde in 1973 in de galerie Schema in Firenze tijdens de opvoering werk getiteld *Ballroom*, waarbij Acconci seksuele avances moest maken naar het aanwezige publiek. Een vrouw besloot actief op deze avances in te spelen, en deze onverwachte reactie destabiliseerde de kunstenaar zodanig dat hij zich definitief uit de performancekunst terugtrok. Het drieluik combineert enkele scènes uit Acconci's bekende uitvoeringen met afbeeldingen van vrouwen wier gezichten bedekt of uitgewist zijn. Het element dat de afbeeldingen met elkaar verbindt, is het automatische schrift. Verspreid over drie vellen papier worden fragmenten geciteerd uit een bericht van een anonieme terrorist uit de jaren 1970 die, overweldigd door geweld, besloot de Lotta Armata-groep waarbij ze was aangesloten in de steek te laten. Datzelfde bericht staat centraal in het werk *I Did Not Say or Mean 'Warning'* (kelder).

TEMPEL

Wanneer de bezoeker de tempel van La Loge betreedt, ziet hij twee geconstrueerde werken van de kunstenaar. De installatie in het midden en op het platform (**There Is Something You Should Know**) bestaat uit een simulatie van een esoterische groep, bekend onder de naam S.I.S. (Scuola Iniziatica Smithiana). Dit werk heeft als doel een omgeving te creëren voor een heropvoering van een performance die de avant-gardistische filmmaker en beeldend kunstenaar Jack Smith in 1981 presenteerde in de ruimte Panteca Volante in Genua. De S.I.S.-groep zet zich af tegen de dominante materialistische cultuur die niet in staat is het visionaire werk van Smith daadwerkelijk te 'zien'. Daartoe gebruikt ze alternatieve leertechnieken, de methodes van moderne esoterische groepen, theorieën over lucide dromen en astraal reizen. Door middel van een seminarie begeleidt de stem van Fumai het publiek tijdens een initiatieproces. Via geluiden en woorden wordt de fantasierijke wereld van de kunstenaar – zowel die van Smith als die van Fumai – opgeroepen. Een gedekte tafel en een aantal objecten vormen de setting van de performance (oorspronkelijk in 2011 door de Nomad Foundation gerealiseerd), terwijl de installatie op de vloer gebaseerd is op een onuitgevoerde schets van de kunstenaar, die na haar dood in haar archief werd ontdekt.

In de muurschildering **This Last Line Cannot Be Translated** verweeft de kunstenaar zinnen en woorden uit de aanroeping van een 'mass of chaos' (een viering van de chaos) tot de grillige contouren van het binnenste van een grot. Op de wanden van de grot staan symbolen, zegels en in stukken gesneden

delen van een heidense godheid, evenals instructies voor het uitvoeren van een ritueel ter bescherming tegen sociale en spirituele conditionering en tegen de destructieve kracht van de patriarchale hiërarchie. Chiara Fumai bedacht de muurschildering in 2017 tijdens haar residentie in het New Yorkse ISCP (International Studio & Curatorial Program). Het werk was oorspronkelijk bestemd voor de groepstentoonstelling *Si Sedes Non Is* (gecureerd door Milovan Farronato) in de Atheense Breeder-galerie (2017), maar werd pas postuum aan het publiek gepresenteerd, met name in het Italiaanse Paviljoen op de 58e Biënnale van Venetië (2019).

DRIEHOEK

Verderop in de ingang zijn de theoretische premissen van de twee muurteksten te vinden in het proces van toe-eigening van heidense symbolen en hun omzetting in een nieuwe christelijke iconografie. **Labon Dolon Acus** is een vroegchristelijke spreuk die vrouwen aanzet om zich van hun kleren te ontdoen. De volledige formule bevat de woorden Luctans, wat 'opstand' betekent, en Lucifer: etymologisch 'lichtbrenger', (van oudsher wordt hiermee de godin Venus aangeduid). De bezwering is een verwijzing naar de wens voor een nieuwe godin die de huidige patriarchale wereld verovert.

De tweede muurschildering, **Snake**, is opgebouwd uit woorden in de vorm van een groen reptiel, een demonisch vrouwelijk symbool dat ons terugvoert naar de figuur van Lilith, de oermoeder in de Joodse mythologie. Tussen de gebogen lijnen van deze voorstelling van vrouwelijke macht staan uitgelijnde en vervormde letters, een achtergelaten boodschap die geraden moet worden. Het blijkt om *Donder, Volmaakte Geest* te gaan, een gnostisch gedicht dat, in Koptische vertaling, onderdeel is van de in 1945 ontdekte Nag Hammadigeschriften en dat dateert uit de tweede of derde eeuw. In deze monoloog, in de eerste persoon, wordt de paradoxale dualiteit van het zijn bevestigd.

Ik ben de eerste en de laatste.

Ik ben de geëerde en de geminachte.

Ik ben de hoer en de heilige.

Ik ben de vrouw en de maagd.

Ik ben de moeder en de dochter.

Ik ben de leden van mijn moeder.

Ik ben de onvruchtbare en talrijk zijn haar zonen.

De serie **I Say I** verwijst naar het tweede manifest geschreven door Carla Lonzi (1977) voor de Italiaanse feministische groep Rivolta Femminile. Volgens Giovanna Zapperi was het feminisme van deze beweging gebaseerd op de beoefening van *autocoscienza* (Italiaans voor 'zelfbewustzijn'). Dit maakte het proces mogelijk om zichzelf ongedaan te maken. Vrouwen kwamen bijeen in kleine groepen met als doel het aanwakkeren van wederzijdse erkenning en collectieve verandering, en van de opstand tegen de normen die hun rol in de cultuur, in de samenleving bepaalden. De serie toont het script van *Shut Up, Actually Talk* dat werd uitgevoerd op dOCUMENTA 13 (Kassel 2012), binnen de

muren van Fumais *Moral Exhibition House*, en dat vervolgens werd omgezet in de gelijknamige video die is opgenomen in deze tentoonstelling (eerste verdieping).

KELDER

I Did Not Say or Mean 'Warning' is een video van een performance waarin Fumai te zien is als gids in het Venetiaanse Fondazione museum Querini Stampalia, waarbij ze de aandacht vestigt op de vrouwelijke renaissanceportretten. Ze vertelt het verhaal van de geportretteerde, vaak anonieme, vrouwen en benadrukt de uitsluiting van die vrouwen uit de kunstgeschiedenis en de schaarste aan biografische informatie over hen. Tijdens de rondleiding wordt het verhaal van de gids meermalen onderbroken door een bericht dat zijzelf overbrengt in internationale gebarentaal, waarbij ze de woorden letter voor letter met de vingers spelt. Het bericht in gebarentaal gaat over een anonieme terroristische dreiging opgenomen op het antwoordapparaat van een feministische groepering die is aangesloten bij de Lotta Armata. Terwijl de gids verhalen vertelt over het misbruik dat de op de schilderijen afgebeelde vrouwen hebben ondergaan, wordt haar kalme toespraak onderbroken door gewelddadige gebaren die een stem geven aan de terrorist, die boos haar subversieve boodschap van protest en wraak nabootst. De gids, de militante feministe en de zwijgzame geschilderde vrouwen worden verenigd in de kunstenaars. De video-opname van de performance wordt vertoond op een reeks monitoren die in de dienst- en doorgangsruidten zijn opgesteld. Deze performance werd geproduceerd door de Fondazione Furla.

In de driehoekige ruimte is een muur bekleed met een brief in spiegelschrift van Club Maria aan Chiara Fumai (**Segreto Provato**). Ter gelegenheid van de zestiende editie van La Quadriennale di Roma (2016) las de kunstenaar een brief voor van deze club, een christelijk-feministische beweging die in 1980 in Rusland werd opgericht, en belicht ze de meest cruciale onderwerpen van hun filosofie. In hun schrijven vraagt Club Maria Fumai om voor hen te werken als medium. De kunstenaar weigerde vriendelijk doch gedecideerd. Het voorlezen vond plaats tijdens een livetutorial over 'automatisch schrijven', dat wil zeggen gedichteerd door het collectief onbewuste. Je kunt je afvragen waarom er een conflict bestond tussen Club Maria en Chiara Fumai. Zoals de kunstenaar zelf heeft geschreven in de toelichting van het werk, is dit een lezing-performance over de onverenigbaarheid van het feminisme en het christendom. Maar schetst ook een beeld van de groep die de Maagd Maria naar voren schuift als inspirerend feministisch boegbeeld, bevrijd van mannelijke kerkelijke hiërarchieën, maar ook een zweem van homofobie in zich draagt.

Nederlandse vertaling van de brief

Lieve zuster,

We willen u graag vertellen hoe de Heilige Moeder Gods die ons de kennis gaf over de smalle weg en hoe ze ons de gave van geestelijke armoede heeft geschonken. Onze beweging is opgericht om de christelijke theologie en het feminisme te verenigen. De Maagd verscheen aan ons toen we niets anders meer konden aanvaarden dan één geloof, dat elke hoop overstijgt. Ze verlichtte

ons met de waarden van liefde en nederigheid, en alleen die (= die genoemde waarden) kunnen een samenleving bevrijden van hermafrodiëten.

Alle mensen zijn ontworteld om plaats te maken voor een ongeslachtelijke homunculus, die zowel geestelijk als lichamelijk werd gecastreed. Eeuwig stilstaand in het neurotische embryostadium bereikt hij nooit de volwassenheid en wordt hij zelfs niet seksueel verlicht. Het feminisme van de Walkuren, extreem, rabiaat en aanhoudend door talloze jaren van onderdrukking, heeft de vrouwelijkheid beroofd van elk esthetisch attribuut en elk romantisch aureool. Het is een uitdrukking geworden van hun eigen existentiële onmacht, van hun eigen slavernij. Dit slechte bestaan, zowel in passieve als in actieve zin, dit slavenbestaan van natuurlijke krachten en duistere machten heeft de menselijke natuur dermate verdorven dat de mensheid tot totale uitroeiing is veroordeeld.

Geconfronteerd met deze anonieme barbaarsheid lijkt de enige mogelijke relatie de magische en sinistere te zijn. Daartegenover staat het enige positieve model, het enig mogelijke alternatief. We hebben onze groep vernoemd naar diegene die de wereld verlossing bracht. De Moeder van God verbrak de vloek die in oude religies op het vrouwelijke rustte. De Grote Moeder van heidense religies belichaamde in zichzelf alles wat irrationeel, duister en vieselijk is. Alleen in het christendom wordt het dualisme tussen lichaam en geest opgeheven.

Het overwinnen van stereotypen kan ons helpen inzien dat de relatie tussen feminisme en theologie echt vruchtbaar kan zijn, dat de vereniging van deze twee schijnbaar contrasterende en vijandige realiteiten kan leiden tot nieuwe vormen, visies die onze gedachten openen voor innovatieve interpretaties van zowel het spirituele als het sociale leven. Maria vraagt vandaag om verlost te worden van het beeld dat van haar is gemaakt en van de projecties die de mannelijke kerkelijke hiërarchie haar heeft toegeschreven. Ook vrouwen moeten worden bevrijd van die beelden van Maria die hen nog steeds domineren en onderwerpen.

Dergelijke beelden dienen geanalyseerd en onthuld te worden, want 'men wordt niet als vrouw geboren, men wordt vrouw', en dat is buitengewoon moeilijk in een samenleving als de onze, die niet uit mannen en vrouwen bestaat, maar uit hermafrodiëten. Om onze beweging nieuw leven in te blazen, haar te ontwikkelen en interessanter te maken, hebben we u gekozen om ons manifest om te zetten in een eigentijds kunstwerk. We zijn overtuigd van uw interesse om een echte spirituele richting te geven aan de beschaving van de toekomst: het pad dat hoop biedt, bovenal hoop.

In oprechtheid, Club Maria

An de andere kant van de ruimte is er de video **Per Vas Nefandum** (Latijn voor 'anale omgang' – letterlijk 'op een manier die taboe is'), waarin een in het wit geklede prediker een gewelddadige veroordeling van homoseksualiteit afkondigt, met afwisselend geraffineerde theologische argumenten, bedreigingen en evocaties van de Apocalyps. Annie Jones, een personage uit Fumais universum, neemt wraak op de prediker met een weerlegging van de Apocalyps, neergeschreven door de internationaal bekende occultist Aleister Crowley. In de video zijn woorden niet de enige relevante elementen. Close-ups en details benadrukken de gebaren, de uitdrukkingen en de parafernalia van

de predikant. Fumai haalde deze elementen uit openbare redevoeringen van beroemde christelijke evangelisten zoals Kathryn Kuhlman en Aimee Semple McPherson. Zij gebruikten de mediafilm en televisie om hun eigen catechese te verspreiden.

Op de muur rond het scherm verschijnen tekens van een onbekende taal; het gaat om runen, het geschrift dat vaak opduikt in de hekserij (het Duitse Rune komt van het Oudnoorse rún, dat onder meer geheim, mysterie betekent). Het opschrift op de muur vormt een soort bezwering tegen wat de prediker verkondigt. De laatste spreuk is een teken van verbondenheid met elementaire magie.

De door een muurtekening omringde video in de hoofdruimte van de kelder is een ander voorbeeld van Fumais onderzoek en invloeden. In **Chiara Fumai Reads Valerie Solanas** leest de kunstenares fragmenten voor uit Solanas' *SCUM Manifesto* (Society for Cutting Up Men) uit 1967. Deze fictieve 'antimannenpropaganda' is een satire (ironisch, maar evengoed cynisch), die de waarden weerspiegelt van de seksistische cultuur – een cultuur die ze ook probeert te ondermijnen. De kunstenares liet zich voor dit werk inspireren door de maidenspeech van de Italiaanse ex-premier Silvio Berlusconi in 1994. In de video neemt de intellectueel en feministe Solanas gedeeltelijk het lichaam en de stem over van de kunstenaar, die aan een bureau zit, om samen met haar stukken van het Manifesto voor te dragen. Terwijl de toon van de toespraak heftiger wordt, biedt de muurschildering – een diagram waarin Solanas' belangrijkste argumenten vanuit een wetenschappelijk en objectief oogpunt uiteengezet worden – een afstandelijke blik om na te denken over de functie van taal en de subversieve capaciteiten ervan. Met dit werk viert Chiara Fumai de radicale gevatheid van een vrouw die vooral bekend is wegens het neerschieten van Andy Warhol (3 juni 1968). Met *Chiara Fumai Reads Valerie Solanas* won de kunstenares de Furla Art Award IX (2013).

EERSTE VERDIEPING

Shut Up, Actually Talk is een spookachtige manifestatie van de performance die gemaakt werd voor dOCUMENTA 13 (2012), en waarin Zalumma Agra opduikt, een van de belangrijkste attracties in P.T. Barnums freakshow. Weerspiegelt in een gouden spiegel die doet denken aan een sprookje, maar ook aan de horrorfilm *Suspiria* (1977) van Dario Argento, spreekt de vrouw de tekst uit van *Io dico io – I Say I*, het manifest over subjectiviteit geschreven door Carla Lonzi voor de door haar mee opgerichte Italiaanse feministische groep Rivolta Femminile. Het manifest opent met deze woorden: 'Wie zei dat ideologie ook mijn avontuur is? Avontuur en ideologie gaan niet samen. Mijn avontuur ben ik.' De woorden van Lonzi worden uitgesproken door Chiara Fumai, die met een grote krullende zwarte pruik op gestalte geeft aan de zogenaamde Circassian Beauty Zalumma Agra, in een spel van spiegels dat lineaire tijdelijkheid overwint. Zo verbindt ze de geschiedenis van de Italiaanse feministische beweging met de onderdrukking van Zalumma Agra, de exotische schoonheid die bekendstond als de 'Ster van het Oosten' en die in het midden van de negentiende eeuw haar lichaam stilletjes tentoonstelde voor het circuspubliek.

Het werk vat Fumais interesse samen voor de relatie tussen geluid, lichaam en taal, evenals haar het zich aangetrokken voelen tot spiritisme, folklore en het radicale feminisme van de vroege jaren 1970.

Een van de laatste werken die de kunstenares in 2017 produceerde, was een diamant met daarop de zin '**Give me a break from these preppy talks**'. Het object maakte geen deel uit van een serie, zoals vaak het geval is in Fumais werk, maar het is een stuk op zich dat klinkt als een artistiek statement. Volgens de woorden van de kunstenaar betekent de zin 'precies wat er staat: kleine praatjes, roddels of voorbereidende schoolhouding achterlaten. Het is een feministisch statement, zoiets als: laten we ons concentreren op belangrijke zaken voor vrouwen.'

TWEEDE VERDIEPING

The Book of Evil Spirits is een video waarin een aantal personages verschijnen die door Chiara Fumai worden belichaamd in haar performance. Met de hulp van de hulp van enkele beroemde negentiende-eeuwse geesten en het medium Eusapia Palladino wordt de kunstenares zelf een medium. Ze wordt 'bezeten' door de geesten van historische vrouwelijke personages, stemmen in de marge, die de kunstenares inspireerden en haar performance mee vorm gaven. Tijdens een lange seance treden achtereenvolgens Zalumma Agra, Annie Jones en Ulrike Meinhof naar voren. Ze reciteren een collage van teksten, waarvan sommige al herhaaldelijk aan bod kwamen in Fumais eerdere werk, zoals Carla Lonzi's tweede manifest (*I dico io – I say I*). Het grootste deel van het script is evenwel afkomstig uit *Mysterious Psychic Forces: An Account of the Author's Investigations in Psychical Research, Together with Those of Other European Savants*, een boek uit 1907 van Camille Flammarion, een astronoom en auteur die Palladino steunde.

De video is gelinkt aan een **reeks alfanumerieke tekens** die op de muur zijn weergegeven: het alfabet is in dit geval het ouijabord, door mediums gebruikt om met geesten te communiceren. *The Book of Evil Spirits* is gemaakt in opdracht van CONTOUR 7 – Biënnale voor Bewegend Beeld – en werd geproduceerd met de steun van de Dena Foundation. Het alfabet als onderwerp komt vaak voor in het werk van Fumai (zie *I Did Not Say or Mean 'Warning'*); en ze wil daarmee ze een nieuwe culturele grammatica formuleren.

In een **reeks fotografische afdrukken** die in dezelfde ruimte worden tentoongesteld, vormen de letters een soort magisch signaal en het woord '**G.A.B.R.I.A.C.H.**'. Dit doet denken aan een oude toverspreuk ter bescherming tegen boze geesten die vroeger in een ring werd gekerfd toen de maan in het tweede huis stond. Het woord impliceert een grap over de 'boze vrouwen' die Fumais universum bevolken. De vingerspelling (in internationale gebarentaal) is 'L.I.S.'. Op het witte karton staat een mix van woorden van liveperformances, weergegeven alsof ze in trance werden neergeschreven. Deze woorden zijn van de befaamde kunstcritica en feministe Carla Lonzi en van Ulrike Meinhof, schrijfster en oprichter van de terreurgroep R.A.F.

BIOGRAFIEËN

Chiara Fumai (Rome 1978 – Bari 2017) is een Italiaanse kunstenares die bekendstaat om haar performancekunst en haar multimediale werken met paranormale elementen, anti-spektakelstrategieën en iconen van de tegencultuur. In 2012 nam ze met *The Moral Exhibition House* deel aan de dertiende editie van dOCUMENTA: het creëren van een ruimte voor feministische opstand vermomd als een freakshow tussen het Kasselse Auepark en het dak van het Fridericianum. Ze riep de geest op van een anonieme vrouw in de historische kunstcollectie van de Querini Stampalia Foundation in Venetië (*I Did Not Say or Mean 'Warning'*, 2013) en maakte fictieve propaganda voor Valerie Solanas' *SCUM Manifesto*, waarin de eerste politieke campagne van Silvio Berlusconi wordt weerspiegeld (*Chiara Fumai Reads Valerie Solanas*, 2013) – ze won er de Furla Art Award (IX) mee. Ter gelegenheid van *CONTOUR 7 (Biennale voor Bewegend Beeld)* bewerkte ze het verhaal van haar liveacts tot een seance (*The Book of Evil Spirits*, 2015). In 2016 ontving Chiara Fumai de XIV Premio New York van het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Italiaanse Ministerie van Cultureel Erfgoed. In mei 2019 werd haar werk tentoongesteld in het Italiaanse paviljoen ter gelegenheid van de 58e Biennale van Venetië.

Chiara Fumai had solotentoonstellingen in: ISCP, New York (2019); Galería Rosa Santos, Valencia (2016); Museion, Bolzano (2015); Fondazione Querini Stampalia, Venetië (2013); Apalazzogallery, Brescia (2013); Futura (Centrum voor Hedendaagse Kunst), Praag (2013); MACRO (Museo di Arte Contemporanea di Roma) Testaccio, Rome (2011); en Careof – DOCVA (Documentation Centre for Visual Arts), Milaan (2008). Groepstentoonstellingen vonden plaats in of bij onder meer: Tatjana Pieters, Gent (2017); David Roberts Art Foundation, Londen (2015); Contour 7 – A Moving Image Biennale, Mechelen (2015); Centro de Arte Dos de Mayo, Madrid (2015); Whitechapel Gallery, Londen; kunstencentrum De Appel, Amsterdam; centrum voor hedendaagse kunst Nottingham Contemporary; Fiorucci Art Trust, Londen; SongEun Art Foundation, Seoel (allemaal in 2014); MUSAC (Museo de Arte Contemporáneo de Castilla y León), León (2013); dOCUMENTA 13, Kassel (2012); Nomad Foundation, Rome (2011). Fumai won de Furla Art Award (2013) alsook de Premio New York (2016). Tot haar internationale residenties behoorden ISCP (International Studio & Curatorial Program), New York (2017); Art Omi, Gent, New York (2016) en Wiels, Brussel (2014)

Curatoren

Het curatorenduo **Francesco Urbano Ragazzi** ging in 2008 van start in Parijs en is vandaag in Milaan gevestigd. Sinds 2017 zijn ze directeur van The Church of Chiara Fumai, waarvoor ze de catalogisering van het kunstenaarsarchief (en de schenking ervan aan het CRRRI – Centro di Ricerca Castello di Rivoli) hebben gecoördineerd. In 2015 richtten ze *The Internet Saga* op, een rondreizend tentoonstellingsproject dat zich beweegt tussen institutionele kunstruimtes en plekken van de realiteit, zoals de biënnale van Boekarest en CERN (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire). Recente tentoonstellingen zijn onder meer: *HILLARY: The Hillary Clinton Emails van Kenneth Goldsmith* (in samenwerking met de Biënnale van Venetië, 2019), en *Again, Again It All Came Back to Me in Brief Glimpses van Jonas Mekas* (National Museum of Modern and Contemporary Art, Korea, Seoul, 2018). In 2022 wordt het duo Francesco Urbano Ragazzi curator van de zeventiende editie van LIAF (Lofoten International Art Festival) in Noorwegen.

Milovan Farronato is directeur en curator van de Fiorucci Art Trust, waarvoor hij in 2011 het jaarlijkse festival *Volcano Extravaganza* in Stromboli heeft uitgewerkt. Met Paulina Olowska ging hij in 2014 van start met het project *Mycorial Theater* in Polen. Verdere samenwerkingen zijn onder meer de Magazine Sessions (2016) met de Serpentine Galleries en de oprichting van *The violent No!* voor het publiek programma van de 14e Biënnale van Istanboel (2015). Milovan Farronato maakte deel uit van het curatorenteam van de vierde Dhaka Art Summit. In 2019 werd hij benoemd tot curator van het Italiaanse paviljoen op de 58e Biënnale van Venetië.

Mara Montanaro is buitengewoon onderzoeker bij het Laboratoire d'Études de Genre et de Sexualité (LEGS) aan de universiteit van Parijs en ze is eveneens een onafhankelijk curator. Ze werkt rond genderstudies, postkoloniale en dekolonisatiestudies, hedendaagse Franse filosofie, alsook hedendaagse feministische filosofie, waaronder het werk van de filosofe-feministe Françoise Collin (1928–2012), – ze is overigens de wetenschappelijk verantwoordelijke van het Françoise Collin-archief. Mara Montanaro is de auteur van *Françoise Collin. L'insurrection permanente d'une pensée discontinue* (Rennes, PUR, serie 'Archives du féminisme', 2016). Sinds juli 2019 is ze programmadirecteur aan het Parijse Collège international de philosophie.

WERKEN

Lobby & driehoek

Free Like the Speech of a Socialist, 2011-12

Stof, handboeien, vinylplaat, borduurwerk op panty's, inkt en collage op papier, vitrine, variabele afmetingen

Courtesy : The Church of Chiara Fumai, Francesco Urbano Ragazzi and Milovan Farronato

The Coming Insurrection, Spell n.22 (II)

Collage en borduurwerk op pagina's uit werk van het Comité Invisible, 25 × 40 cm

Courtesy : The Church of Chiara Fumai and Galerie Tatjana Pieters, Ghent

Untitled, 2013

Zwart-witcollage op papier

3 delen, 31x 22,5 cm, 30,3 x 27 cm, 34 x 24,4 cm, elk

Courtesy : The Church of Chiara Fumai and Apalazzo Gallery, Brescia

Labon Dolon Acus, 2016

Muurinterventie met vinyl beletteringen, 86,6 × 100 cm

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Snake, 2016

Muurinterventie met spray verf, variabele afmetinge

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

I Say I, 2013

Collage en inkt op papier

6 delen, : 21 x 29.7 cm, elk

Courtesy : The Church of Chiara Fumai and Apalazzo Gallery, Brescia

Tempel

There is something you should know, 2010-11

Vinylvloer, tafel, textiel, objecten, variabele afmetingen

Video- en audiotrack, 24'18"

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

This Last Line Cannot Be Translated, 2017

Muurinterventie met vinyl beletteringen en spuitverf, variabele afmetingen

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Kelder

I Did Not Say or Mean "Warning", 2013

Single-channel-video, kleur, ca. 40'

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Per Vas Nefandum, 2016

Muurinterventie met vinyl beletteringen, zout, zwarte kaarsen

Single-channel-video, kleur, geluid, 10' 22"

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Secreto Provato (apparizione non autorizzata di Airam Bulc), 2016

A3 affiches

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Chiara Fumai Reads Valerie Solanas, 2013

Video-installatie, single-channel-video, kleur, geluid, 10'34", muurinterventie, variabele afmetingen

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Divided Names, 2015

Borduurwerk op textiel (tekst van Aleister Crowley, *Book of Lies*)

82 x 80 cm

Courtesy : The Church of Chiara Fumai and Galerie Tatjana Pieters, Ghent

Eerste verdieping

Shut Up, Actually Talk, 2012-13

Video-installatie, single-channel-video, kleur, geluid, 10'31"

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

Give me a break from these preppy talks, 2017

Gegraveerd glas

6 x 6 x 4 cm

Courtesy : The Church of Chiara Fumai and Galerie Tatjana Pieters, Ghent

Tweede verdieping

The Book of Evil Spirits, 2015

Single-channel-video, kleur, geluid, 26'24", muurinterventie met vinyl beletteringen, variabele afmetingen

Courtesy : The Church of Chiara Fumai

G.A.B.R.I.A.C.H., 2016

Foto's, handgeschreven passe-partouts, ingelijst

8 delen, 30,5 x 40,5 cm

Courtesy : Rosa Santos, Valencia-Madrid

PUBLIËK PROGRAMMA

Conferenties

09.10.21

Locatie: La Loge

Taal: Engels

Op 9 oktober 2021 organiseert La Loge een transdisciplinair programma met conferenties rond Fumais sterke praktijk die ze zelf omschreef als 'Unwork'. De term 'Unwork' is opgebouwd uit het werkwoord 'to work' (werken) en het voorvoegsel 'un', en impliceert een uitweg uit de patriarchaal-kapitalistische logica van 'werken'. Volgens Giovanna Zapperi suggereert de term zowel het idee van een omkering van de mechanismen van artistieke productie als het radicalisme dat door haar werk en haar persoon liep.

Tijdens het intensieve programma zullen de genodigden (kunsthistorici en -critici, filosofen en curatoren) de problematiek en de actualiteit van het unwork analyseren. Daarmee wordt een voor België unieke gelegenheid gecreëerd om collectief de complexiteit en de constellaties die uit Fumais werk naar voren treden, opnieuw te overdenken.

Over de lijst met deelnemers zal later worden gecommuniceerd.

MONOGRAFIE

De eerste grote monografie over het werk van Chiara Fumai verschijnt ter gelegenheid van de retrospectieve tentoonstelling. Het boek, uitgegeven door Nero Editions en bezorgd door Francesco Urbano Ragazzi, Milovan Farronato en Andrea Bellini, bevat essays van Irene Aristizábal, Andrea Bellini, Federico Campagna, Milovan Farronato, Gabriel Lester en Raimundas Malašauskas, Chus Martínez, Mara Montanaro, Cristiana Perrella en Marcello Bellan, Francesco Urbano Ragazzi en Giovanna Zapperi.

Het bijna vijfhonderd pagina's tellende boek bestaat uit drie delen. Het eerste hoofdstuk bundelt essays van vooraanstaande schrijvers, curatoren en kunstenaars die het werk van Chiara Fumai vanuit verschillende invalshoeken belichten, waarbij de raakvlakken met anarchisme, feminisme en ideologische vormen naar voren komen, alsook vertogen over macht en onderdrukking, de dierenrechtenbeweging, theater, surrealisme en esoterie.

Het tweede hoofdstuk presenteert een overzicht die Chiara Fumais gehele artistieke productie documenteert, van 2007 tot 2017. Het derde hoofdstuk ten slotte bevat een exhaustieve en gedetailleerde chronologie en bibliografie.

Format: 21 x 28 cm

Pages: 484

Language: EN

Year: 2021

ISBN: 978-88-8056-120-0

Prijs: 50 euros

Het boek is te koop bij La Loge.

Dankwoord

Chiara Fumai, Poems I Will Never Release, 2007-2017 zou niet mogelijk zijn geweest zonder de enthousiaste samenwerking tussen de curatoren van de tentoonstelling, Francesco Urbano Ragazzi, Milovan Farronato en Mara Montanaro; alle partners die het project Centre d'Art Contemporain (CAC) Genève coproduceerden en directeur Andrea Bellini; het Centro per l'arte contemporanea Luigi Pecci en directeur Cristiana Perrella; La Casa Encendida, Madrid, en directeur Lucia Casani; The Church of Chiara Fumai en voorzitter Liliana Chiari en de bruikleengevers Tatjana Pieters (Gent), Rosa Santos Gallery (Valencia), Apalazzo Gallery (Brescia).

Het project wordt ondersteund door het Directoraat-Generaal voor Hedendaagse Creativiteit van het Italiaanse Ministerie van Cultureel Erfgoed en Activiteiten, in het kader van het programma van de Italiaanse Raad.

Het project bij La Loge wordt gesteund door de Stichting Kira A. Prinses van Pruisen, en First Sight programma dankzij de Koning Boudewijnstichting.

Deze tentoonstelling kon tot stand komen dankzij het professionele en toegewijde werk van Benjamin Jaubert, Arthur Jules, Léonor Gomez en Morgane Griffoul. We zijn ook Ludo Engels dankbaar voor zijn steun en technische bijstand tijdens de installatie van dit project, alsook Alexandre Lavet.

Het team van La Loge

Directeur & curator: Wim Waelput

Communicatie & Curator van publieke programma's: Antoinette Jattiot

Visuele identiteit: Antoine Begon, Boy Vereecken

Productie: Benjamin Jaubert, Arthur Jules, Leonor Gomez

Audio & vidéo: Ludo Engels

Photografie: Lola Pertsowsky

Vertalingen & prooflezens: Ailsa Cavers & Dana (Blurbs), Laure De Cock,

Marianne Doyen, Marianne Thys, Chantal Huis

Vrijwilligers: Sara Daniel, Damir Draganic, Lila Poimboeuf-Mahieu

Openingstijden

Thursday to Saturday

12:00 to 18:00

Verlengde opningstijden

09-11.09.21 - Brussels Gallery Weekend

11:00-19:00

18 & 19.09.21 - Heritage Days

10:00-18:00

Vrije toegang.

Bezoek onze website voor meer informatie over ons programma en onze evenementen

La Loge is een privé-initiatief en vereniging zonder winstoogmerk opgericht door architect Philippe Rotthier. La Loge wordt gesteund door het Philippe Rotthier fonds, de Vlaamse Overheid, de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), en First Sight, een gemeenschap van geëngageerde individuen en organisaties. De Lodge wordt ook gesteund door de gemeente Elsene. La Loge krijgt extra steun van de gemeente Elsene en van de Franse gemeenschap (FWB). La Loge is lid van 50° nord Réseau transfrontalier d'art contemporain

La Loge

rue de l'Ermitage 86

1050 Bruxelles

+32(0)2 644 42 48

info@la-loge.be

www.la-loge.be

